

Komunikat PROSAFE

23.05.2018 r.

Wspólny projekt 2015 (Joint Action 2015) - Europa współpracuje, by chronić konsumentów

W dniach 17-18 kwietnia 2018 r. w Brukseli odbyła się konferencja kończąca wspólny projekt w obszarze nadzoru rynku 2015 (*The Joint Market Surveillance Action 2015*, dalej: JA2015). W ramach projektu JA2015 organy nadzoru rynku państw członkowskich odnotowały znaczące wyniki.

W ciągu ostatnich dwóch lat, w ramach projektu JA2015 europejskie organy nadzoru rynku współpracowały ze sobą, aby zidentyfikować i przeciwdziałać niebezpiecznym produktom oferowanym na Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG). Projekt był współfinansowany ze środków unijnych, w ramach wspólnotowego programu operacyjnego w obszarze polityki konsumenckiej na lata 2014-2020 (*Programme of Community Action in the field of Consumer Policy - 2014-2020*).

Projekt JA2015 polegał na skontrolowaniu i przebadaniu przez organy nadzoru rynku wybranych kategorii wyrobów, tj.: plastikowe zabawki, smoczki i urządzenia służące do ich trzymania, montowane przy smoczkach, place zabaw, mały kuchenny sprzęt elektryczny (blendery, miksery i tostery) oraz pilarki elektryczne. Podjęcie kontroli poprzedziła analiza ryzyka, co oznaczało, że inspektorzy typowali do kontroli lub badań laboratoryjnych te wyroby, które charakteryzowały się najwyższym ryzykiem wystąpienia nieprawidłowości lub stwarzania zagrożenia. Takie podejście pozwala zapewnić jak najlepsze wykorzystanie ograniczonych zasobów przez organy oraz oznacza, że wyniki projektu nie odzwierciedlają sytuacji na rynku.

Efektom projektu JA2015 było skontrolowanie prawie 700 smoczków i urządzeń trzymających, montowanych przy smoczkach, zabawek, urządzeń elektrycznych i elektronarzędzi, zarówno w sklepach tradycyjnych, jak i w sklepach internetowych. Na podstawie wyników projektu Komisja Europejska zamieściła ponad 100 notyfikacji w unijnym systemie wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach nieżywnościowych (RAPEX¹). Konsumenty mogą znaleźć w nim aktualne informacje na temat środków podjętych wobec wyrobów niebezpiecznych dla zdrowia i życia. Ponadto skontrolowano ponad 1 000 urządzeń zamontowanych na placach zabaw oraz ponad 357 placów zabaw.

Wyniki poszczególnych działań projektu JA2015:

- **Smoczki i urządzenia trzymające, montowane przy smoczkach (Soothers and soother holders)**

W akredytowanym laboratorium przebadano prawie 200 smoczków i urządzeń trzymających, montowanych przy smoczkach, jednak typując produkty do badań łącznie skontrolowano ich więcej. Badania wykazały, że około 20 proc. zbadanych urządzeń trzymających, montowanych przy smoczkach oraz 4 proc. przebadanych smoczków stwarzało poważne zagrożenie. W związku z tym organy nadzoru rynku wycofywały je z obrotu. Natomiast ok. 25 proc. urządzeń trzymających, montowanych przy smoczkach i 50 proc. smoczków przeszło badania bez zastrzeżeń. Działanie to nie tylko spowodowało wycofanie niebezpiecznych produktów z rynku, ale także zaowocowało nawiązaniem szerszej współpracy z komitetem normalizacyjnym odpowiedzialnym za wprowadzanie norm dotyczących smoczków i urządzeń trzymających, montowanych przy smoczkach, co

1

https://ec.europa.eu/consumers/consumers_safety/safety_products/rapex/alerts/repository/content/pages/rapex/index_en.htm

z kolei powinno przełożyć się na lepsze normy i zwiększenie bezpieczeństwa produktów dostępnych na rynku. Konsumenci powinni zwracać uwagę na urządzenia trzymające, montowanych przy smoczkach zawierające małe części, aby były odpowiednio przymocowane, oraz na uchwyty na smoczki dłuższe niż 220 mm.

Konsumencie - informacje o niebezpiecznych produktach, w tym smoczkach i urządzeniach trzymających, montowanych przy nich, możesz znaleźć w cotygodniowych raportach unijnego systemu RAPEX, publikowanych przez Komisję Europejską na stronie internetowej (w języku angielskim): http://ec.europa.eu/consumers/consumers_safety/safety_products/rapex/alerts/main/index.cfm?event=main.listNotifications.

- **Zabawki plastikowe (Plasticised toys)**

To działanie skupiało się na kontroli spełniania przez plastikowe zabawki, takie jak: plastikowe lalki, nadmuchiwane zabawki plastikowe, miękkie plastikowe książki, zabawki do kąpieli oraz zabawki typu piszczki, właściwości chemicznych, których niespełnianie może być bardzo groźne dla dzieci. Głównie sprawdzano czy zabawki nie zawierają lub nie przekraczają dozwolonego poziomu niebezpiecznych substancji, takich jak: ftalany, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (*polycyclic aromatic hydrocarbons - PAHs*), Bisfenol A (BPA). Przekazano do badań w akredytowanym, europejskim laboratorium łącznie 255 próbek zabawek. Badania wykazały, że ok. 23 proc. przebadanych zabawek zawierało substancje chemiczne w stężeniu przekraczającym poziomy dozwolone przepisami. Zabawki niespełniające wymagań zostały wycofane z obrotu.

W tym działaniu udział wzięły 3 wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej (z Białegostoku, Bydgoszczy i Poznania) oraz UOKiK. Łącznie zbadano 15 zabawek, z czego negatywne wyniki badań uzyskały 4 z nich (26,6 proc. zbadanych). W 2 próbkach wykryto przekroczonego poziomu ftalanów, w 1 próbce przekroczenie SCCP a w drugiej przekroczenie stężenia BPA. Podmioty gospodarcze wycofały niebezpieczne zabawki z obrotu. UOKiK zgłosił do systemu Rapex 4 notyfikacje w związku ze stwarzaniem przez te zabawki poważnego zagrożenia.

- **Place zabaw (Playgrounds)**

W ramach tego działania inspektorzy skontrolowali 188 urządzeń zamontowanych w salach zabaw oraz 828 urządzeń zainstalowanych na zewnętrznych, otwartych placach zabaw. Stwierdzono niezgodności w 93 proc. urządzeń używanych w salach zabaw (brak oznaczeń, ostrzeżeń i instrukcji obsługi) oraz w 75 proc. urządzeń zainstalowanych na zewnętrznych placach zabaw (w wielu przypadkach niezgodności były wynikiem niewłaściwej konserwacji urządzeń). Łącznie w 43 proc. urządzeń używanych w salach zabaw i 56 proc. urządzeń zainstalowanych na zewnętrznych placach zabaw stwierdzono nieprawidłowości techniczne.

Każdego roku w Unii Europejskiej z powodu niewłaściwej konserwacji urządzeń znajdujących się w salach lub na placach zabaw odnotowuje się między 100 a 150 tys. wypadków. Właściciele placów i sal zabaw zostali poinstruowani jak właściwie dbać o ich prawidłowe utrzymanie oraz, że przynajmniej raz w roku powinni sprawdzać czy urządzenia zainstalowane w salach zabaw i na placach zabaw spełniają wymagania.

- **Pilarki elektryczne (Handheld circular saws)**

To działanie ukierunkowane było na kontrolę ręcznych pilarek elektrycznych oferowanych konsumentom oraz wypożyczanych im przez sklepy „zrób-to-sam”, a także pilarek profesjonalnych. Przebadano 100 szt. pilarek elektrycznych pobranych ze sklepów stacjonarnych oraz internetowych.

Stwierdzono, że ogólna sytuacja w tym segmencie rynku jest dobra, biorąc pod uwagę typowanie przez inspektorów pilarek, które charakteryzowały się wysokim ryzykiem wykrycia nieprawidłowości. Około połowy zbadanych próbek przeszło testy pozytywnie. W 24 przypadkach wykryto różnego rodzaju niezgodności formalne (błędy w deklaracji zgodności, brak ostrzeżeń w instrukcjach lub niepełne oznakowanie pilarek).

Ponadto opracowano przewodnik dla organów nadzoru rynku, mający pomóc im podczas dla szacowania poziomu zagrożenia związanego z brakiem ostrzeżeń oraz brakiem informacji dotyczących bezpieczeństwa użytkowania pilarek.

- **Drobny, kuchenny sprzęt elektryczny - blendery, miksery i tostery (Small electric household appliances - blenders, mixers and toasters)**

Uczestnicy tego działania wytypowali i przebadali 134 wyroby. Około połowa z nich pochodziła ze sklepów internetowych. Ponownie typowanie było ukierunkowane na potencjalnie niebezpieczne wyroby i zakończyło się sukcesem. W wyniku badań laboratoryjnych stwierdzono, że wymagań nie spełniało:

- 95 proc. blenderów;
- 87 proc. mikserów;
- 58 proc. tosterów.

Jednocześnie stwierdzono, że 80 proc. skontrolowanych blenderów i mikserów było nieprawidłowo oznakowanych oraz miało błędne instrukcje obsługi. Łącznie z rynku wycofano 40 proc. ze 134 zbadanych wyrobów.

Dodatkowo w ramach tego działania przebadano blendery i tostery pod kątem spełniania 3 parametrów wpływających na bezpieczeństwo, które nie ujęto jeszcze w obecnych wersjach norm, tj.: w przypadku blenderów sprawdzono czas zatrzymania ostrza tnącego oraz możliwość dostępu użytkownika do obracającego się ostrza blendera, a w przypadku tosterów: sprawdzono temperaturę nagrzewania się innych powierzchni niż przeznaczonych do przypiekania. Doświadczenia z badań zostały przekazane komitetowi technicznemu zajmującemu się opracowywaniem norm w tym zakresie w celu rozważenia możliwości ich zmian.

UWAGA!

Wyniki badań przedstawione powyżej dotyczą wyrobów pobranych na rynkach krajów uczestniczących w projekcie. Podobnie jak w przypadku każdego rutynowego działania w ramach nadzoru rynku, wyniki przedstawiają wysiłki organów nadzoru rynku ukierunkowane na znalezienie wyrobów niezgodnych z wymaganiami. Nie stanowią statystycznego obrazu sytuacji rynkowej.

Badania przeprowadzono w akredytowanych laboratoriach skupiając się na parametrach, które mają największe oddziaływanie na bezpieczeństwo konsumentów.

Więcej informacji na temat wyżej wymienionych wyrobów można znaleźć na stronach internetowych organów nadzoru rynku biorących udział w projekcie lub na stronie unijnego systemu RAPEX.

Podczas projektu JA2015 przeanalizowano w jaki sposób poprawić komunikowanie wyników opinii publicznej i ich wpływ na bezpieczeństwo oraz po raz pierwszy rozważano, jak poprawić sposób reagowania organów nadzoru rynku na nowe i nagle pojawiające się zjawiska rynkowe.

Osobą do kontaktu jest lider projektu:

Michael Cassar

email: info@prosafe.org

telefon: +32 (2) 8080 996/997

Informacje podstawowe

Niniejszy komunikat opublikowała organizacja

PROSAFE oraz organy nadzoru rynku z 35 państw uczestniczących w projekcie JA2015.

Uczestnicy pochodzą z 26 następujących państw europejskich: Belgia, Bułgaria, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Islandia,

Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Norwegia, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja i Węgry.

Projekt jest koordynowany przez PROSAFE (Product Safety Forum of Europe), organizację non-profit, która ma na celu wzmacnianie współpracy między organami nadzoru rynku, aby poprawić bezpieczeństwo i zgodność produktów, w tym tych wykorzystywanych do świadczenia usług. Więcej informacji o PROSAFE, projekcie JA2015 oraz innych projektach koordynowanych przez PROSAFE, dostępnych jest na stronie internetowej www.prosafe.org.

Wyłączenie odpowiedzialności

Niniejszy komunikat organizacji PROSAFE jest finansowany ze środków wspólnego projektu w obszarze nadzoru rynku JA2015 (the Joint Market Surveillance Action on GPSD Products - JA 2015), który korzysta z dofinansowania Unii Europejskiej w ramach wspólnotowego programu operacyjnego w obszarze polityki konsumenckiej na lata 2014-2020 (*'Programme of Community Action in the field of Consumer Policy (2014-2020)'*).

Niniejszy komunikat odzwierciedla stanowisko autora na jego wyłączną odpowiedzialność i nie może być utożsamiany ze stanowiskiem Komisji Europejskiej i/lub Agencji Wykonawczej ds. Konsumentów, Zdrowia, Rolnictwa i Żywności (*Consumers, Health, Agriculture and Food Executive Agency - CHAFEA*) lub innych organów Unii Europejskiej. Komisja Europejska i Agencja nie ponoszą odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych.